

Osztályozó vizsgakövetelmények

Magyar nyelv

5-8. évfolyam

1. 5. ÉVFOLYAM

1.1. I. FÉLÉV

KÖVETELMÉNYEK

A kommunikáció	A jel fogalma, funkciója, a jelek csoportosítása
	A kommunikáció fogalma, a kommunikációs folyamat tényezői
	Nyelvi és nem nyelvi jelek a közlésben
	A kommunikációs kapcsolat → köszönés, bemutatkozás, megszólítás, tudakozódás
A hangok világa	Hang és beszédhang → miért speciális a beszédhang, a beszédhangok helye, szerepe a nyelvi rendszerben
	Hangképzés folyamata, a hangképzésben részt vevő szervek
	A beszédhangok csoportosítása → magán- és mássalhangzók
	A magánhangzók csoportosítási lehetőségei Időtartam szerint Vízszintes nyelvműködés szerint / magas (elő képzett – mély (hátral képzett)) Ajakműködés szerint
A mássalhangzók csoportosítási lehetőségei Időtartam szerint Hangszalagok állása szerint / zöngés- és zöngétlen mássalhangzók; zöngés-zöngétlen párok	

	<p>A képzés helye és módja szerint</p> <p>Hangtörvények fogalma, kialakulásuk okai</p> <p>A magánhangzók kapcsolódásának szabályszerűségei – Magánhangzótörvények Magánhangzó-harmónia vagy hangrend Illeszkedés Hiátus</p> <p>A mássalhangzók kapcsolódásának szabályszerűségei – Mássalhangzótörvények Részleges hasonulások → zöngéesség szerinti / képzés helye szerinti Teljes hasonulások → írásban jelölt / írásban jelöletlen Összeolvadás Rövidülés Kiesés</p>
<p>Szavak, szóösszetételek</p>	<p>Egyszerű és összetett szavak</p> <p>A szóelemek</p> <p>A toldalékok típusai → képzők, jelek, ragok</p>

1.2. II. FÉLÉV

KÖVETELMÉNYEK

<p>Helyesírás, nyelvhelyesség</p>	<p>A magyar helyesírás jellemzői</p> <p>A magyar ábécé</p> <p>A betűrendbe sorolás szabályszerűségei</p> <p>Az elválasztás szabályszerűségei → az egyszerű és az összetett szavak elválasztása</p> <p>Dátumozás, keltezés</p>
<p>Helyesírásunk alapelvei</p>	<p>A kiejtés szerinti írásmód Magánhangzók és mássalhangzók a szó tövében végén Magánhangzók és mássalhangzók a toldalékban Alakőrző és alakváltoztató szavak</p> <p>A szóelemző írásmód Mássalhangzó-hasonulás / Mássalhangzó-összeolvadás / Mássalhangzó-rövidülés A t végű igék helyesírása Az s, sz, z és dz végű szavak helyesírása A –val, -vel, -vá, -vé hasonulása</p> <p>A hagyományos írásmód j/ly a szavakban régies írásmódú családnevek</p> <p>Az egyszerűsítő írásmód</p> <p>A szavak jelentése, a hangalak és a jelentés kapcsolata</p> <p>Szavak csoportosítása hangalak és jelentés kapcsolata alapján → hangutánzó és a hangulatfestő szavak / egyjelentésű és a többjelentésű szavak / azonos és a hasonló alak szavak / rokon értelmű szavak / ellentétes jelentésű szavak fogalma, jellemzői, jelölése</p>
<p>Állandósult szókapcsolatok</p>	<p>Szokványos kifejezésmódok</p> <p>Szólások és közmondások</p> <p>Szállóigék</p>

2. 6. ÉVFOLYAM

2.1. I. FÉLÉV

KÖVETELMÉNYEK

A névszók	A szófajok
	A főnevek
	A tulajdonnevek csoportjai
	A személynevek és helyesírásuk
	A földrajzi nevek és helyesírásuk
	A melléknévvé váló tulajdonnevek helyesírása
	A melléknevek
	A melléknevek helyesírása
	A számnevek
	A számnevek helyesírása
A névmások	A határozószók
	A névmások
	A személyes és a birtokos névmás
	A visszaható és a kölcsönös névmás
	A kérdő és a vonatkozó névmás
	A határozatlan és az általános névmás
A mutató névmás	

2.2. II. FÉLÉV

KÖVETELMÉNYEK

Az ige és az igenevek	Az ige
	Az igeragozás
	Az igeidők és igemódok
	Az igék helyesírása
	Az igék helyes használata
	Az igenevek
	A főnévi igenév
	A melléknévi igenév
	A határozói igenév
Egyéb szófajok	A viszonyszók
	A névelők és névutók
	Az igeekötők és a segédigék
	A mondatszók
Kommunikációelmélet	A beszédhang erőssége, magassága, a hangszín és a beszédtempó
	Hangsúly, hanglejtés, tekintet, arcjáték, testtartás, térköz
	A beszéd és az írott szöveg
	Az ismeretközlő szöveg beszédben és írásban
	Az írott szöveg külső jellemzői
	Érvelés, meggyőzés szóban
	Az internetnyelv
	A hagyományos és az elektronikus sajtó
Énképem és nyelvi profilom	

3. 7. ÉVFOLYAM

3.1. I. FÉLÉV

KÖVETELMÉNYEK

Kommunikáció	Kommunikáció szóban és írásban
	Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő
	Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás
	Vita és érvelés
	Kommunikációs zavar
	A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai
	Reklám, hirdetés, apróhirdetés
Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek	A mondat a szövegben, a mondatok csoportosítása
	Az állítmány
	Az alany
	A tárgy
	Határozók Hely-, idő-, állapot- és módhatározó

3.2. II. FÉLÉV

KÖVETELMÉNYEK

Eszköz-, társ-, részes-, ok-, cél-és állandó határozó

A jelzők

Minőség-, mennyiség-, birtokos és értelmező jelző)

A mellé- és alárendelő szószerkezet

Az egyszerű mondat szerkezete

Az egyszerű mondat helyesírása

Szóképzés

Alárendelő szóösszetételek

Mellérendelő szóösszetételek

4. 8. ÉVFOLYAM

4.1. I. FÉLÉV

KÖVETELMÉNYEK

Ismétlés: teljes felső tagozatos leíró nyelvtani ismeretek: hangtan, alaktan, szófajtan, egyszerű mondatban

Az alárendelő összetett mondatok fajtái, elemzése

Sajátos jelentéstartalmú alárendelő összetett mondatok

Az alárendelő összetett mondatok helyesírása

A mellérendelő összetett mondatok fajtái, elemzése

A mellérendelő összetett mondatok

4.2. II. FÉLÉV

KÖVETELMÉNYEK

A szóalkotási módok

A szóösszetételek típusai: alárendelő és mellérendelő szóösszetételek

A szóösszetételek helyesírása

A szóképzés

Egyéb szóalkotási módok (szóvegyülés, rövidülés, mozaikszó)

A magyar nyelvtörténet korszakai: az ősmagyar kortól a nyelvújítás koráig, híres nyelvemlékeink (tihanyi alapítólevél, Ómagyar Mária-siralom)